

11.08.2021

POL-2021-77739

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n joukkorahoitusasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (VN/752/2021)

Keskusrikospoliisin lausunto

1 Asian tausta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n joukkorahoitusasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ja kumottavaksi voimassa oleva joukkorahoituslaki. Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, sijoituspalvelulakia ja rikosrekisterilakia. Teknisiä muutoksia ehdotetaan rahankeräyslakiin, vakuutusyhtiölakiin ja joukkolainanhaltijoiden edustajista annettuun lakiin.

Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut asetuksen (EU) 2020/1503, yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EU:n joukkorahoitusasetus) ja direktiivin (EU) 2020/1504 rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta (rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi). Täytäntöönpanotoimet tulee suorittaa marraskuun 10 päivään 2021 mennessä, jolloin asetusta ja siihen liittyvää direktiivinmuutosta ryhdytään soveltamaan.

Hankkeen tavoitteena on huolehtia EU:n joukkorahoitusasetuksen ja siihen liittyvän rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin muutoksen edellyttämistä täytäntöönpanotoimista kansalliseen lainsäädäntöön ja ottaa huomioon EU:n joukkorahoitusasetuksen kansallinen liikkumavara.

2 Keskusrikospoliisin lausunto

Keskusrikospoliisi toteaa, että esityksessä kuvataan vaikutuksia muun muassa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin (jäljempänä ResL). Joukkorahoituslain ehdotetun kumoamisen seurauksena kumottaisiin ResL 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta, joka kohdistuu joukkorahoituslaissa tarkoitettuihin joukkorahoituksen välittäjiin. Joukkorahoituspalvelun tarjoajia ei lisättäisi tilalle, koska EU:n joukkorahoitus-asetus jättää

joukkorahoituspalvelun tarjoajat rahanpesun ja terrorismin rahoittamiseen liittyvien velvoitteiden ulkopuolelle.

Keskusrikospoliisi toteaa, että vaikka uudistuksessa on pyritty huomioimaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen velvoitteiden puuttuminen muilla suojatoimilla, kuten rekisterimerkintöjen selvittämisellä, katsotaan tämä kuitenkin melko kevyeksi toimenpiteeksi verrattuna ResL:ssä asetettuihin velvoitteisiin. Lisäksi Keskusrikospoliisi kiinnittää huomiota siihen, että hankkeen toteuttajan hyvämaineisuuden arvioinnissa tarkastelun kohteena on nimenomaisesti hankkeen toteuttaja eli oikeushenkilö, eikä sen johto.

Esityksen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan velvollisuus on varmistua siitä, että hankkeen toteuttaja ei ole sijoittautunut lainkäyttöalueelle, jota unionin politiikassa pidetään yhteistyöhaluttomana tai joka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen näkökulmasta on yksilöity suuririskiseksi kolmanneksi maaksi (EU:n joukkorahoitusasetuksen 2020/1503 5 artiklan 2 kohdan b alakohta).

Keskusrikospoliisi nostaa esille kysymyksen siitä, voidaanko kerätyt varat tästä huolimatta käyttää tai siirtää edellä mainituissa maissa oleviin projekteihin tai hankkeisiin, vaikka hankkeen toteuttaja ei ole sijoittautunut lainkäyttöalueelle. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen kansallisessa riskiarviossa 2021 arvioitiin riskiksi joukkorahoituksen käyttäminen terrorismin rahoittamiseen. Lisäksi Euroopan komission ylikansallisessa riskiarviossa 2019 arvioitiin joukkorahoituksen käyttäminen terrorismin rahoittamiseen kohtalaiseksi uhaksi. Tästä johtuen varojen käyttötarkoituksesta varmistuminen katsotaan erittäin tärkeäksi.

Komission kertomuksessa, joka on annettava ennen 10.11.2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, on arvioitava sitä, onko tarpeen ja oikeasuhteista asettaa joukkorahoituspalvelun tarjoajat direktiivin (EU) 2015/849 ilmoitusvelvollisten luetteloon. Keskusrikospoliisi pitää arviota tärkeänä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen näkökulmasta.

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Robin Lardot

Rikostarkastaja

Simeon Oikarinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 11.08.2021 klo 13:23. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.

Jakelu

Valtiovarainministeriö